

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND AGRICULTURE OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუასკ. ნა, ტელ: 272-72-00, 272-72-20, ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№95

25 დეკემბერი 2017 წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება - 110 კვ. ეგზ. "თონეთი-2"-ის N357 ანძის გადატანის პროექტი;
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი - სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“, ქ. თბილისი ნ. ბარათაშვილის N2.
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა - ქ. თბილისი;
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი - 11.12.2017 წ;
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ - შპს „გერგილი“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის არქიტექტურის სამსახურის მიერ წარმოდგენილია „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს „110 კვ. ეგხ. „თონეთი-2“-ის N357 ანძის გადატანის“ პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

დაგეგმილი საქმიანობის მიზანია ქ. თბილისში, კოჯრის მიმდებარე ტერიტორიაზე გამავალი 110 კვ. ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზის - „თონეთი-2“-ის N356-N358 ანძებს შორის მონაკვეთის რეკონსტრუქცია. აღნიშნული მონაკვეთის რეკონსტრუქციის აუცილებლობა საჭირო გახდა 2015 წლის 13 ივნისს მომხდარი სტიქიური უბედურების - მეწყერის ჩამოწოლის შედეგად ეგხ-ს N357 დაზიანების გამო.

110 კვ ეგხ „თონეთი 1-2“-ის „თონეთი-1“-ის მხარე წარმოადგენს სს „ენერგო-პროჯორჯია“-ს, ხოლო განსახილველი „თონეთი-2“-ის მხარე კი სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს კუთვნილებას. პროექტი ითვალისწინებს დაზიანებული N357 საყრდენი ანძის უსაფრთხო ადგილზე გადატანას, შესაბამისად ეგხ-ს N356-N358 შორის ტრასის შეცვლას, სადენისა და მეხდამცავი გვარლის სამონტაჟო სამუშაოებს. აღსანიშნავია, რომ საპროექტო მონაკვეთში ეგხ-ს მოხვევის კუთხეების უმნიშვნელო ცვლილების გამო არსებული საყრდენები N356-N358 არ საჭიროებენ მობრუნებას. ეგხ-ს ტრასის დანარჩენი მონაკვეთების დათვალისწინებისას გამოიკვეთა, რომ რაიმე სახის სარეკონსტრუქციო სამუშაოების ჩატარება არც სხვა უბნებზეა საჭირო.

საპროექტო N357 ანძა დაიდგმება დამეწყერილი უბნის შემოვლითი, ახლადგაყვანილი გზის განაპირას. საცხოვრებელი სახლები განლაგებულია 1 კმ და მეტი მანძილის დაშორებით. ანძის განთავსების კოორდინატებია: X – 473395; Y – 4613620. ტერიტორია წარმოადგენს კომპანიის საკუთრებას.

საპროექტო ტრასის ჯამური სიგრძე შეადგენს 0,362 კმ-ს. საჭაერო ეგხ-ს საპროექტო უბანი გადის ყინულმოცვით III და ქართ III კლიმატური პირობების რაიონში, ზღვის დონიდან 1380-1416 მ სიმაღლეზე.

საპროექტო ტრასაზე გათვალისწინებულია N357' 1 (ერთი) ცალი Y110-2+9 ტიპის ახალი ორჯაჭვიანი საყრდენის დაყენება (იხ. ნახაზი 3.), აგრეთვე საჭაერო ხაზის N356-N358 საყრდენებს შორის უბანზე გათვალისწინებულია AC-150/24 სადენის და C-50 მეხდამცავი გვარლის მონტაჟი. არსებული დაზიანებული N357 საყრდენი (შუალედი - 1 ც.) და ფუნდამენტები (4 ც.) უვარგისია შემდგომი ექსპლუატაციისათვის (ჩამოწოლილი მეწყერის შედეგად დაზიანებისა და ხანდაზმულობის გამო), ასევე გათვალისწინებულია დემონტირებული დაზიანებული სადენისა და გირლიანდების ჩაბარება საწყობში.

სამშენებლო უბნებამდე არსებობს მისასვლელი გზა და შესაბამისად პროექტი ახალი გზების გაყვანას არ ითვალისწინებს. სამშენებლო სამუშაოების მცირე ხანგრძლივობიდან გამომდინარე (2-4 დღე) საჭირო არ არის სამშენებლო ბანაკის მშენებლობა. ყველა საჭირო მასალა ტრანსპორტირდება და აიწყობა ადგილზე, მასალების სასაწყობო უბნების მოწყობა არ მოხდება. სარეკონსტრუქციო სამუშაოებში დასაქმდება 10-15 ადამიანი. მშენებლობის დასრულების შემდგომ მოხდება ტერიტორიის დასუფთავება და ტექნიკის გაყვანა.

მოცემულ სიტუაციაში შესაძლებელია განხილული იყოს პროექტის არაქმედების ალტერნატივა ან/და ეგზ-ს საპროექტო მონაკვეთის დერეფნის ალტერნატივები. არაქმედების ალტერნატივაში შეიძლება იგულისხმებოდეს ყოველგვარი ქმედების განხორციელებაზე უარის თქმა ან/და №357 საყრდენი ანძის მოწყობის გარეშე №356 და №358 ანძების უშუალო დაკავშირება ერთმანეთთან. 110 კვ ეგზ „თონეთი 2“-ის განსახილველი მონაკვეთის რეკონსტრუქცია-რეაბილიტაციის გარეშე მთლიანად ეგზ უფუნქციო დარჩება, რაც მნიშვნელოვან პრობლემებს შექმნის რაიონის მოსახლეობის ელექტრომომარაგების კუთხით. ალტერნატიული ვარიანტი მნიშვნელოვან სოციალურ პრობლემებს გამოიწვევს და შესაბამისად საპროექტო მონაკვეთის რეკონსტრუქცია გარდაუვალია. რაც შეეხება №357 საყრდენი ანძის მოწყობაზე უარის თქმას. ამ შემთხვევაში №356 და №358 ანძებს შორის გასაჭიმი სადენის სიგრძე იქნება 350 მ, რაც ვერ დააკმაყოფილებს ტექნიკური უსაფრთხოების მოთხოვნებს - მნიშვნელოვნად გაიზრდება ექსპლუატაციის ეტაპზე მონაკვეთის დაზიანების რისკები. აქედან გამომდინარე აუცილებელია დაზიანებული საყრდენის ნაცვლად ახალი ანძის მოწყობა უსაფრთხო ტერიტორიაზე.

საკვლევი დერეფანი მდებარეობს თაბორის ქედის თხემზე. თაბორის (სეიდ აბადის) აგებულებაში მონაწილეობენ ეოცენის ტუფოგენური ქვიშაქვები და თიხა-ფიქლები. თაბორის ქედს მოსწორებული თხემი აქვს და აღმოსავლეთიდან დასავლეთით ამალეებას განიცდის. ქედის ჩრდილო ფერდობი ციცაბოდ ეშვება მდ. წავკისის ხეობაში, ხოლო სამხრეთი – დამრეკად მდ. ტაბახმელისკენ. საპროექტო უბანის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების დასახასიათებლად და ანძის დასმის საკითხების გადაწყვეტის მიზნით კვლევები ჩატარდა სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ დაკვეთით 2015 წლის ოქტომბერში. ანძის განთავსების უბანზე გავვანილი იქნა 2 შურფი სიღრმით 2,0 მ. გამონამუშევრების სიღრმეები განპირობებულია ძირითადი ქანების გავრცელების სიღრმით. ლაბორატორიული შესწავლისათვის, შურფებიდან აღებულია საყრდენის უბანზე გავრცელებული გრუნტის (ძირითადი ქანები) დაურღვეველი სტრუქტურის 2 ნიმუში. საინჟინრო გეოლოგიური თვალსაზრისით, განთავსების უბანი დამაკმაყოფილებელ პირობებშია, ვინაიდან აქ არახელსაყრელი ფიზიკურ-გეოლოგიური მოვლენები (მეწყერი და სხვა) არ აღინიშნება. სნ და № 1.02.07-87-ის მე-10 დანართის თანახმად, საინჟინრო გეოლოგიური პირობების სირთულის მიხედვით, ელექტროგადამცემი ხაზის ანძის უბნები მიეკუთვნება I კატეგორიას (მარტივი).

საკვლევი ტერიტორიის მახლობლად ზედაპირული წყლის ობიექტი წარმოდგენილი არ არის. შესაბამისად მოსალოდნელი არ არის ზედაპირულ წყლებზე რაიმე სახის ზემოქმედება ან/და ჰიდროლოგიური პროცესების ზეგავლენა საპროექტო უბანზე.

უშუალოდ საპროექტო ანძის განთავსების ტერიტორიაზე, რომლის ფართობია 0,0132 ჰექტარი, ხე-მცენარეები წარმოდგენილი არ არის. საჭირო იქნება ტერიტორიის მხოლოდ ბალახოვანი მცენარეულობისგან გასუფთავება. ხე-მცენარეები ასევე წარმოდგენილი არ არის №№356 და 358 ანძებისკენ გასაჭიმი სადენების დერეფანში. შესაბამისად ეგზ-ს უსაფრთხო ფუნქციონირებისთვის ხეების მოჭრა საჭირო არ არის.

აღსანიშნავია, რომ საპროექტო ტერიტორიაზე ცხოველთა რომელიმე სახეობის საბინადრო ადგილი არ დაფიქსირებულა. თუმცა მიმდებარე ტერიტორიები დაფარულია ტყით და შესაბამისად წარმოადგენენ ცხოველთა სახეობებისთვის, მათ შორის ფრინველების საარსებო არეალს.

თრიალეთის ქედის აღმოსავლეთ ფერდობებზე ტყის ყავისფერ ნიადაგებს ზემოთ ცვლის ტყის ყომრალი ნიადაგები. ამ ნიადაგებს ახასიათებს კარგად გამოხატული ჰუმუსიანი ჰორიზონტი, რელიეფის მნიშვნელოვანი დახრის გამო, მცირე სისქე და ხირხატიანობა. წარსულში ტყეების მოსპობამ და ნიადაგის არაწესიერმა გამოყენებამ, ფერდობების დიდმა დახრილობამ გამოიწვია ეროზიული პროცესების ძლიერი განვითარება და ამის შედეგად ალაგ-ალაგ ძლიერ ჩამორეცხილი და სუსტად განვითარებული ნიადაგების გავრცელება. როგორც საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევებით დადგინდა საპროექტო უბანზე ძირითადი ქანები დაფარულია 0,6-0,8 მ სიღრმის ჰუმუსიანი თიხით.

110 კვ ძაბვის ეგზ „თონეთი-2“-ის ანძის შეცვლის მშენებლობასთან დაკავშირებით კვლევის ფარგლებში განხორციელდა საპროექტო ტერიტორიის ზედაპირული დაზვერვები, რომლის მიხედვითაც ანძის განთავსების უბანი თავისუფალია კულტურული მემკვიდრეობის ნაშთებისგან.

მოსახლეობის დიდი მანძილით დაშორების გამო (ახალდაბა - 1კმ-1.2კმ; წყნეთი 1.კმ - 1.1კმ და კოჯორი 1.5კმ-1.8კმ) სამშენებლო სამუშაოების დროს წარმოქმნილი ემისიების გაანგარიშება არ მომხდარა თუმცა გზმ-ს დოკუმენტში, მაინც მოცემულია შემარბილებელი ღონისძიებები. საერთოდ ეგზ-ს ექსპლუატაციის ეტაპზე მავნე ნივთიერებათა ემისიები პრაქტიკულად მოსალოდნელი არ არის, საპროექტო ანძა ეგზ-ს შემადგენელი ეგზ-ს ანძების და სადენების სარემონტო-პროფილაქტიკური სამუშაოების პროცესში მოსალოდნელი ემისიები სამშენებლო სამუშაოების ემისიების იდენტურია, მაგრამ ბევრად უფრო ნაკლებად ინტენსიური და დროში შეზღუდული. შესაბამისად შეიძლება ვიგულისხმოთ, რომ საქმიანობის ამ ეტაპზე მავნე ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუარესებას ადგილი არ ექნება.

მანძილის და რელიეფის გათვალისწინებით, რომ მოსახლეობა დიდი მანძილით არის მოშორებული საპროექტო ტერიტორიას ხმაურის დონეების გაანგარიშება არ ჩატარებულა. ეგზ-ს ნორმალურ რეჟიმში ექსპლუატაცია ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებული არ იქნება.

სამშენებლო სამუშაოების პროცესში მოსალოდნელია, როგორც არა სახიფათო - ინერტული ნარჩენების, ასევე სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. სამშენებლო სამუშაოების სპეციფიკის და მოცულობების გათვალისწინებით შავი და ფერადი ლითონების ჯართი არ იქნება მნიშვნელოვანი რაოდენობის. ასეთი ნარჩენები დაგროვების შესაბამისად ჩაბარდება ჯართის მიმღებ პუნქტებს. საყოფაცხოვრებო ნარჩენები გროვდება ამისათვის სპეციალური მარკირების მქონე დახურულ კონტეინერებში. სამშენებლო მოედნებზე დაგროვილი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა ხდება მუნიციპალურ სამსახურთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე. სხვა სახიფათო ნარჩენების დროებითი განთავსება მოხდება საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის სასაწყობო სათავსში, რომელსაც გააჩნია სათანადო მარკირება და დაცულია ატმოსფერული ნალექების ზემოქმედებისა და უცხო პირების ხელყოფისაგან.

გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის, შესაძლო ავარიული სიტუაციებზე რეაგირების, ნარჩენების მართვის გეგმები.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად ექსპერტების მიერ გამოთქმული შენიშვნები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის III თავს.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, მონიტორინგის, მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების და შემარბილებელი ღონისძიებების შესაბამისად;
2. ეგხ-ს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში უზრუნველყოს საპროექტო ტერიტორიაზე გეოდინამიკური პროცესების მუდმივი მონიტორინგი და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შემუშავება და საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენა;
3. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა „ნარჩენების მართვის კოდექსი“-ს შესაბამისად;
4. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს რეკულტივაციის პროექტის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების შესაბამისად;
5. სამშენებლო სამუშაოების დაწყების, დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
6. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში დასკვნის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

IV. დასკვნა

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის არქიტექტურის სამსახურის მიერ წარმოდგენილი, სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს „110 კვ. ეგზ. “თონეთი-2“-ის N357 ანძის გადატანის“ პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობების დაცვით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის პირველადი სტრუქტურული
ერთეულის ხელმძღვანელი

თამარ შარაშიძე

(სახელი, გვარი)

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-233

29/12/2017

ქ. თბილისი

ქ. თბილისში სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს „110 კვ. ეგხ. “თონეთი-2“-ის N357 ანძის გადატანის“ პროექტზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის 24 მუხლის მე-4 პუნქტის, „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ლ“ ქვეპუნქტისა და „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ (07.12.2017 #1620-რს) საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა №95; 25.12.2017 ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის არქიტექტურის სამსახურის მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილი, ქ. თბილისში სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს „110 კვ. ეგხ. “თონეთი-2“-ის N357 ანძის გადატანის“ პროექტზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-მ საქმიანობა განახორციელოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესაბამისად და უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№95; 25.12.2017) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში-საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის

საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი